

PS 10/118

Dato: 27.09.2010
Saksnr: 2010/3352
Løpenr: 31290/2010
Arkivkode: G00

Saksbehandler:
Hilde Sørvåg Hauge
Tlf: 52 74 41 11

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	06.10.2010

**NOU 2010:5 "AKTIV DELTAGELSE, LIKEVERD OG INKLUDERING - ET
HELHETLIG HJELPEMIDDELTILBUD – HØRING**

Forslag til vedtak/innstilling:

Høringsuttalelse oversendes i sin helhet til Det Kongelige Arbeidsdepartement

Odd Henry Dahle

Rådmann

Hilde S. Hauge

Helsesjef

Innledning

Et bredt sammensatt utvalg nedsatt april 2008 fikk i mandat å foreta en helhetlig gjennomgang av hjelpemiddelområdet.

Dagens organisering innebærer en ansvarsdeling mellom stat, kommune og arbeidsgiver, noe som kan føre til uklare ansvarsforhold, forhøyet kostnadsnivå og komplisert saksgang.

Hovedformålet skulle være å få vurdert mulige langsiktige grep som kan gi effektive og langvarige kvalitets- og kompetanseforbedringer i systemet for forvaltning og formidling av hjelpemidler.

Fra 1994 har ansvaret for hjelpemidler vært tillagt staten og vært forankret i trygdeetaten. Etter gjeldende ordning har hvert fylke en hjelpemiddelsentral som har ansvar for innkjøp, forvaltning og tildeling av hjelpemidler til varig behov, med autoriserte formidlere ute i kommunene som har den direkte brukerkontakten. Kommunene har ansvar for kortvarig utlån av hjelpemidler.

Utvalget peker på svært aktuelle hovedutfordringer som vi står ovenfor (kapitel 7):

- brukere av hjelpemidler med sammensatte og komplekse behov
- aldrende befolkning og endret sykdomsbilde
- deltagelse og inkludering av flere med funksjonsnedsettelse i arbeidslivet
- universell utforming og tilrettelegging
- kompetanse, innovasjon og globalisering

Ut fra disse fremkommer flere reformbehov (kap 8) hvor en fra kommunal sektor særlig vil påpeke:

- behov for brukermedvirkning, valgfrihet og forenkling
- behov for en harmonisering av virkemidler for å oppnå ett helhetlig tilbud.
- behov for en bedre arbeidsretting av virkemidler på hjelpemiddelområdet- flere personer med funksjonsnedsettelse i arbeid og utdanning.

Utvalget foreslår at Sektoransvarsprinsippet skal benyttes (kap.8). Dette innebærer at ansvaret for hjelpemidler legges til den myndighet som har ansvar for den sektor hvor hjelpemiddelet kommer til anvendelse. I praksis innebærer dette en ny organisering og finansiering av hjelpemiddelfeltet.

Etter en gjennomgang av mulige organisasjonsmodeller i kap. 9 mener utvalget at det fortsatt bør være et samarbeid og en oppgavefordeling mellom staten og kommunene og arbeidsgiverne. For ikke å belaste kommunenes økonomi for hardt, foreslås det at kommunene får ansvar for basishjelpemidler for dagliglivet og ikke spesialtilpassende hjelpemidler. De hjelpemidlene som etter dette blir et kommunalt ansvar, er relativt billige og lar seg i en større grad resirkulere. Men det er hjelpemidler som utdeles i svært stort omfang.

Sentrale spørsmål for utformingen av et fremtidig hjelpemiddelsystem

Gjennomgås i kap. 10 og utvalgets tilrådning støttes:

- at det må være samfunnets ansvar å kompensere for nødvendige merutgifter til hjelpemidler, mens forbruksgoder må finansieres av den enkelte
- at det tilrådes økt bruk av tilskudd som er målrettet og formålstjenelig med sikte på brukers valgfrihet
- at det ikke innføres egenandel på hjelpemidler som skal kompensere for varige og vesentlige funksjonsnedsettelser
- at det opprettes et rådgivende ekspertorgan som følger utviklingen på hjelpemiddelområdet.

Endringer som er særlig aktuelle for kommunene diskuteres i kapitel 12.

Kommunen vil få et helhetlig ansvar for basishjelpemidler, inkludert finansiering som blir en del av rammefinansieringen. Det er her forventet en betydelig gevinst i form av effektivisering og det at kommunene nå får ett hjelpemiddellager uansett om brukers behov er kort eller langvarig. De sentrale hjelpemiddelsentralene får fortsatt ansvaret for spesialtilpasning og rådgivning på

2.linjetjenestenivå. Den anbefalte organisasjonsmodellen, modell 2, innbefatter at staten fortsatt har ansvar for anskaffelsesprosessen og avtaler med leverandører av hjelpemidler, men det er frivillig om kommunen vil inngå et innkjøpssamarbeid.

Vi vil her påpeke at den største konsekvenser for kommunen vil være oppbygging av et mye større lager og kompetanseoppbygging i drift av dette lageret inkludert datasystemer og en omfattende logistikk.

Det påpekes at det med ansvarsoverføringen skal overføres ressurser til innkjøp av hjelpemidler som før, men det ser ut som dette ikke gjelder driftsmidler, da det fremheves at frigjort kapasitet ved hjelpemiddelsentralene nå kan nyttes til andre oppgaver.

Vektlegging av nye områder diskuteres i kapitel 12

I denne utredningen er det sett på totalbildet når det gjelder hjelpemidler og det trekkes inn områder som før ikke var plassert i denne sammenhengen. Det sees på som meget positivt at boligtilrettelegging og boligtilpasninger blir mer fokusert, noe det har vært arbeidet mye med fra kommunens fysio- og ergoterapitjeneste.

I forhold til boligtilpasning er det verd å merke seg at en vurderer boligtilpasninger som mer økonomisk besparende enn tilrettelegging. Huseier/byggherre blir mer ansvarliggjort i forhold til å ivareta "universell utforming" i hus, felles areal og uteareal.

I den forebyggende tanken er det og svært bra at det foreslås oppheving av aldersgrensen for aktivitetshjelpemidler og utstyr til trening, stimulering og lek.

Hjelpemidler til barn

Gjennomgås i kap. 13 og utvalgets tilrådning støttes:

Hjelpemiddelsentralen vil fortsatt være en stekt aktør, da disse sakene ofte er svært komplekse og teknisk kompliserte. (Det foreslås at hjelpemidler som krever integrering i praktisk og pedagogisk sammenheng overføres til opplæringsmyndighetene, og at ansvaret for opplæring etter at hjelpemidlene er mottatt tydeliggjøres i barnehage og opplæringslov.)

Hjelpemidler og tilrettelegging i arbeid

Gjennomgås i kap. 14 og utvalgets tilrådning støttes:

Det sterke fokus på tilrettelegging i arbeidslivet er svært vesentlig for målgruppen og kan føre til større arbeidsdeltakelse.

Det er foreslått å overføre stønader til hjelpemidler til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet til arbeidsmarkedsloven. det tas forbehold at en "ny" arbeidsmarkedslov ikke svekkes i forhold til dagens regelverk og at den sees i sammenheng med NAV-reformen. Dette vil kunne gi en ryddig og helhetlig verktøykasse som kan gjøre det enklere å finne frem egnede tiltak tilpasset hver enkelt brukers behov.

Sterkere og mer tilgjengelige kompetansemiljøer

Gjennomgås i kap. 14 og utvalgets tilrådning støttes:

hjelpemiddelsentralenes rolle som ett ressurs -og kompetansemiljø ovenfor arbeidsmiljø bør styrkes. Ved komplekse tilrettelegginger må hjelpemiddelsentralen involveres for å sammen komme frem til gode løsninger sammen med arbeidsgiver, bedriftshelsetjeneste og bruker.

Fremtidige vedtak på hjelpemiddelområdet

Vil måtte innebære betydelig og grundig arbeid med samordning av tidligere systemer og lov og regelverk for å unngå gråsoner som nevnt i utredningen. Reformforslagene i utredningen oppfattes positivt i kommunen under den forutsetning at finansieringen av oppgavene medfølger.

Vedlegg

1 Høringsinvitasjon

2. Innledningskapitlet Kap.1 og Kap.16

Annet : Utvalgets innstilling kan leses på <http://www.regjeringen.no/html?id=602627>

Utvalg: Formannskapet
 Møtested Formannskapssalen, Haugesund rådhus
 Dato: 06.10.2010
 Tid: 13:30

Faste medlemmer som møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Petter Steen	Ordfører	H
Sveinung Stensland	MEDL	H
Pia A. Båth Rokstad	MEDL	H
Jarle Utne Reitan	MEDL	H
Gudbjørg Lande	MEDL	H
Walther-Nordahl Sørensen	MEDL	Uavhengig – fratrådte kl.15:10 og var således ikke tilstede ved behandlingen av referat – og politiske saker
Ragnhild Bjerkvik	MEDL	DNA
John Arne Ulland	MEDL	DNA
Sven Olsen	Varaordfører	FRP
Jostein Otto Waage	MEDL	KRF
May Britt Vihovde	MEDL	V

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Stål A. Alfredsen	Ass. rådmann
Tore Haaland	Kommunaldirektør
Sissel Hynne	Kommunaldirektør
Hans Kristian Dahl	Personalsjef
Jo Inge Hagland	Økonomisjef
Jan Karl Lygre	Daglig leder HIM

**PS 10/118 NOU 2010:5 "Aktiv deltagelse,likeverd og inkludering - et helhetlig
hjelpemiddeltilbud - høring**

Forslag til vedtak/innstilling:

Høringsuttalelse oversendes i sin helhet til Det Kongelige Arbeidsdepartement

Saksprotokoll i Formannskapet - 06.10.2010

Enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 06.10.2010

Høringsuttalelse oversendes i sin helhet til Det Kongelige Arbeidsdepartement

Retts utskrift:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. Kjelbygt'.